

HANDLINGSPLAN VID PANDEMI

Giltig från mars 2020
Socialförvaltningen, Järfälla kommun

För dig som arbetar inom socialförvaltningen.

Handlingsplanen för pandemier vänder sig till dig som arbetar inom socialförvaltningens olika verksamheter som bland annat inom särskilda boendeformer, hemtjänst, dagverksamhet och Individ och familjeomsorg. Det är omöjligt veta när en pandemi kommer eller hur den blir. Beredskapsplaneringen måste därför pågå och anpassas för varje gång en pandemi uppstår, ingen pandemi är lik den andra.

Definition av pandemi

En pandemi är när en infektionssjukdom sprids över stora delar av världen och drabbar en stor andel av befolkningen i varje land. Drabbas endast ett enskilt land talas det om en epidemi.

Myndigheter

Flera myndigheter ansvarar för pandemiberedskap och hantering vid utbrott. Regeringskansliet (genom utrikesdepartementet, socialdepartementet) folkhälsomyndigheten, socialstyrelsen och MSB är de myndigheter som i störst utsträckning arbetar med pandemiberedskap.

Folkhälsomyndigheten har huvudansvar för frågor som rör smittspridning och smittskydd, utrikesdepartementet för avreseavrådan och assisterande hemresor och socialstyrelsen för sammantagna vårdplatsläget. Därutöver har Regionen (landstinget) ansvar för att skala upp och möta smittan genom de lokala vårdcentralerna samt respektive Regions smittskyddsläkare.

Kommunen

Kommunen ansvarar för de personer som befinner sig inom kommunens geografiska område. Vid en pandemi eller annan kris ska kommunerna så långt som möjligt genomföra sina egna verksamheter i normal omfattning.

Socialförvaltningens prioriterade ansvarsområden:

1. Äldre, äldreboenden, dagverksamhet, hemtjänst, mötesplats, trygghetslarm, matlådor, omsorg och hälso- och sjukvård, personalbemanning
2. Livsmedelsproduktion/distribution
3. Funktionshinder, LSS-gruppboende, LSS-serviceboende, daglig verksamhet, psykiatriboende, sysselsättning, boendestöd, personalbemanning
4. Myndighetsutövning, äldre, funktionshinder, personalbemanning
5. IFO, myndighetsutövning, personalbemanning, Mini Maria, stödboende, ungdomsmottagningen
6. Reception
7. IT/journalhantering

Beredskap och planering

Det går inte att förutsäga när en pandemi kommer eller hur den blir nästa gång. Planeringen för beredskapen måste därför pågå kontinuerligt. De planer som upprättas behöver justeras och anpassas utifrån händelseförloppet när en pandemi uppstår igen.

Varje verksamhet (entreprenad, LOV och egen regi) inom socialförvaltningen ska ha en upprättad krisplan för pandemi utifrån riskhantering nedan.

Riskhantering inom socialförvaltningen

1. Regelbundna avstämningsmöten på ledningsnivå
2. Klarar verksamheten sitt uppdrag?
3. Hur påverkas verksamheten vid en personalfrånvaro vid 20%?
4. Hur påverkas verksamheten vid en personalfrånvaro vid 40%?
5. Hur påverkas verksamheten vid en personalfrånvaro vid 60%?
6. Vilka verksamheter prioriteras?
7. Vilken verksamhet kan begränsas eller minimeras/omfördelas?

Prioritering insatser

Äldre och funktionshinder

Myndighetsutövningen kräver en minimibemanning om sju handläggare per verksamhetsområde.

Personalbemanningen i hemtjänsten, särskilt boende och gruppboendestäder LSS sker i första hand genom omfördelningar, vikarieanskaffning etcetera hos varje utförare.

I huvudsak kommer en 20 procent personalfrånvaro att klaras utan större störningar i verksamhetsupprätthållande. Vid större frånvaro inrättas funktion (ALV) för omfördelning av personal mellan verksamheter.

Basala hjälpbehov - mathållning, hygien, medicinering etcetera prioriteras, medan till exempel utevistelse nedprioriteras.

Individ och familjeomsorg

Verksamheternas upprätthållande är beroende av personal i tjänst.

Prioriterade verksamheter kan upprätthållas.

Prioriterade funktioner är:

- receptionen i Kvarnhuset
- ansökan och anmälningar om människor som är i akut behov av vård
- utbetalningar av ekonomiskt bistånd, förmedlingsmedel med mera.

Omdisponering av personal sker inom avdelningen vid behov.

Socialförvaltningens beslutsordning

1. Socialdirektör eller tillförordnad person
2. HSL frågor MAS

Förutsättningar för planering

När ett nytt virus sprids behöver myndigheterna uppgifter om virusets egenskaper för att kunna göra en bedömning av situationen. Den informationen kommer troligtvis från de områden i världen där viruset först spreds och upptäcktes.

Om viruset kommer till Sverige kort efter att det upptäcks kommer informationen om vilka grupper som är mest utsatta, hur sjukdomsförloppet ser ut och hur viruset bäst behandlas sannolikt vara ofullständig. När i tiden en pandemi når Sverige, i relation till andra länder, påverkar vilka åtgärder som är möjliga att vidtas i olika skeden av händelseutvecklingen.

Mål för pandemiberedskap

De främsta är att försöka begränsa smittspridningen och att lindra de negativa konsekvenserna för de som på olika sätt påverkas av pandemin, direkt och indirekt.

Exempel på virus

- Säsongsinfluensavirus (A-H1N1, A-H3N2)
- Calici (vinter- sommarkräksjukan)
- Coronavirus (Sars, MERS, covid-19)
- Mässling
- Ebola och andra blödarsjuka virus

För att underlätta arbetet beskrivs förloppet, från tidig upptäckt till fastställd pandemi och tillbaka till normalnivå, uppdelat i olika faser. ff

Skedesbeskrivningar

För att underlätta arbetet beskrivs förloppet, från tidig upptäckt till fastställd pandemi och tillbaka till normalnivå, uppdelat i olika faser.

Fasindelningen är framtagen av WHO och används av Socialstyrelsen i Sverige.

Järfälla kommun	WHO:s faser	
1 Bevakning	Fas 1	Inga av de influensavirus som förekommer bland djur har rapporterats orsaka infektioner hos människor.
	Fas 2	Ett influensavirus som förekommer bland djur har orsakat infektion hos människa och betraktas därför som en potentiell pandemisk risk eller hot.
	Fas 3	Sporadiska fall av smitta bland människor men ännu finns inga utbredd smitta mellan människor som är nödvändig för att orsaka en pandemi.
2 Beredskap	Fas 4	Konstaterad, men begränsad, smittspridning från människa till människa. Lokala utbrott.
	Fas 5	Smittspridning mellan människor i minst två länder inom en och samma WHO-region.
3 Akut	Fas 6	Pandemisk fas. Utbrott i flera WHO-regioner än en.
	Post-Peak	Den pandemiska influensan avtar i de flesta länder.
	Eventuell andra våg	En eventuell andra våg finns de flesta länder.
4 Återgång	Post pandemisk period	Influensan sjunker till normala nivåer i de flesta länder.

Symtom och komplikationer

Typisk influensa symtom börjar ofta med plötslig frossa, snabbt stigande feber ofta upp över 40 grader, allmän muskelvärk, huvudvärk och påtaglig sjukdomskänsla.

Därefter tilltar symtom från luftvägar, främst torrhosta som förvärras när slemhinnan i luftvägarna angrips.

Små barn får ofta mer svullna tonsiller och ont i halsen när de sväljer än vuxna. Hos barn är det även vanligare med symtom från mag- tarmkanalen som kräkningar och diarré.

Alla blir inte så sjuka, en del märker sannolikt inte av att de är infekterade och för andra kan det likna en förkylning.

Enstaka patienter blir sjuka av influensa. Framförallt gäller detta patienter med underliggande riskfaktorer.

Hos äldre med influensainfektion är det vanligt att den äldre drabbas av bakteriell lunginflammation. Bi-håleinflammation och luftrörsinflammation är andra vanliga komplikationer hos vuxna medans små barn ibland drabbas av öroninflammation och pseudokrupp (falsk krupp).

Riskgrupper

- Äldre
- Personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning
- Kronisk hjärtsjukdom
- Kronisk lungsjukdom, som KOL och svår (okontrollerad) astma
- Andra tillstånd som leder till nedsatt lungsjukdom eller försämrad hostkraft och sekretstagnation som fetma, och neuromuskulära sjukdomar
- Kronisk lever- eller njursvikt
- Diabetes mellitus (Lägg till i ordlista)
- Demens
- Tillstånd som innebär kraftigt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling
- Spädbarn och små barn
- Gravida

För mer information och referenser

Folkhälsomyndigheten

www.folkhalsomyndigheten.se

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/influensa/>

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/g/god-handhygien-affisch-2-svenska/>

Smittskydd

<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/smittydd/sjukdomar/influensa/>

Vårdhygien

<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/vardhygien/>

<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/vardhygien/smittammen/influensa/>

Socialstyrelsen

<https://www.socialstyrelsen.se/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201510-om-basal-hygien-i-var-d-och-omsorg/>

MSB

www.msb.se

Arbetsmiljöverket

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/smittrisker-afs-20184/>

Region Stockholm

www.1177.se

Utförrarwebben MAS-riktlinjer

<https://www.jarfalla.se/underwebbar/utforarwebben/utforarwebben/mas/halsoochsjukvardsrutiner/vardhygien.4.7d666cc314e0476761d3a24.html>

Bilaga

God handhygien - Undvik att bli smittad och att smitta andra

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/g/god-handhygien-affisch-2-svenska/>

God handhygien

Undvik att bli smittad och att smitta andra

Tvätta händerna ofta!

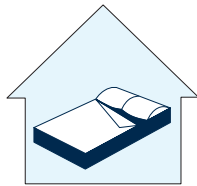
Smittämnen fastnar lätt på händer och andra ytor som till exempel dörrhandtag. De sprids vidare när du tar någon i hand. Tvätta därför händerna ofta med tvål och varmt vatten.

Tvätta alltid händerna före måltid, mathantering och efter ett toalettbesök. Handsprit kan vara ett alternativ när du inte har möjlighet till handtvätt.

Hosta och nys i armvecket!

När du hostar och nyser sprids små, små droppar som innehåller smittämnen. Genom att hosta och nysa i armvecket eller i en pappersnäsdduk hindrar du smitta från att spridas i din omgivning eller från att förorena dina händer.

Stanna hemma när du är sjuk!

Stanna hemma när du är sjuk. På så sätt undviker du att smitta människor på bussen, ditt arbete eller där du är nära andra.

Smittsamma mikroorganismer finns överallt i vår omgivning.

Den vanligaste spridningen sker via våra händer.

God handhygien är ett enkelt sätt att skydda dig själv och din omgivning.

JÄRFÄLLA

Socialförvaltningen

Telefon: 08-580 285 00

jarfalla.se/omsorgochstod